

POSTANOWIENIE

16 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 16 lipca 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi I. P. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku
z 7 grudnia 2022 r., II Ca 646/22 (II WSC 9/24),
wydanego w sprawie z powództwa Banku spółki akcyjnej w W.
przeciwko I.P.
o zapłatę,

1. **odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;**
2. **oddala wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.**

[dr]

UZASADNIENIE

Pozwana I. P. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego w Białymstoku z 7 grudnia 2022 r., II Ca 646/22, wydanego w sprawie z powództwa Banku Spółki Akcyjnej w W. o zapłatę kwoty 9.406,64 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych od kwoty 6.856,74 zł od 3 lipca 2019 r., którym to wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił

apelację pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z 28 grudnia 2020 r.

Skarżąca zarzuciła wydanie wyroku z naruszeniem prawa procesowego, tj.: art. 214 § 1 k.p.c., art. 214¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 4 k.p.c. przez nieodroczenie terminu rozprawy apelacyjnej, pomimo że skarżąca była w zaawansowanej ciąży i należycie usprawiedliwiła swoje niestawienie zaświadczeniem od lekarza sądowego, co skutkowało pozbawieniem skarżącej możliwości obrony jej praw w postępowaniu apelacyjnym i prowadziło do naruszenia art. 45 Konstytucji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych przysługujących stronie na podstawie kodeksu nie było i nie jest możliwe. Przedmiotem badania w postępowaniu zainicjowanym tym nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia jest niezgodność z prawem prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie. Ocena zasadności skargi dokonywana jest przez Sąd Najwyższy przy zastosowaniu autonomicznego pojęcia bezprawności, zgodnie z którym orzeczeniem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. i art. 519² k.p.c. jest orzeczenie oczywiście naruszające przepisy prawa (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17 i z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, Nr 2, poz. 35; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lipca 2018 r., IV CNP 25/18 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 września 2012 r., Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz. U. 2012, poz. 1104). Orzeczenie Sądu Najwyższego uwzględniające przedmiotową skargę nie wzrusza objętego nią prawomocnego orzeczenia, lecz stanowi prejudykat niezbędny do dochodzenia od Skarbu Państwa naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem. Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, skarga musi spełniać wysokie wymagania formalne, które podzielić należy na

wymogi stawiane pismu procesowemu (art. 424⁵ § 2 k.p.c.), których ewentualne wadliwości podlegają naprawieniu oraz wymogi konstrukcyjne skargi (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), których braki nie podlegają sanacji, lecz powodują obligatoryjne odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 424⁵ k.p.c., skarga powinna zawierać: 1) oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części; 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny; 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy; 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono, stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi; 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że każde wymaganie określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. ma charakter samoistny i powinno być spełnione samodzielnie, niezależnie od innych. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, to na stronie skarżącej spoczywa obowiązek wskazania zakresu i rozmiaru oraz charakteru poniesionej szkody, zaprezentowania juredycznej argumentacji przekonującej o tym, że szkoda ta rzeczywiście została jej wyrządzona, a ponadto przedstawienia odpowiednich środków mających uwiarygodnić twierdzenia strony (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140 i z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141).

W niniejszej skardze skarżąca ograniczyła się do wskazania, że poniosła szkodę majątkową, gdyż została zobowiązana do zapłaty kwoty w wysokości 9.406,64 zł na podstawie prawomocnie zakończonego postępowania w związku z zawarciem umowy pożyczki z 30 grudnia 2013 r., zaś w piśmie z 25 listopada 2024 r., zatytułowanym „uprawdopodobnienie szkody” stwierdziła, że powyższa kwota została na jej rzecz niesłusznie zasądzona z uwagi na znajdujące się w umowie klauzule abuzywne dotyczące zasad oprocentowania, gdyż z jednej strony w umowie zadeklarowano, że będzie ono stałe, lecz zarazem

przewidziano wyjątki od tej stałości oprocentowania, uniemożliwiające konsumentowi oszacowanie kosztów pożyczki.

Skarżąca nie uprawdopodobniła, że zasądzoną od niej kwotę rzeczywiście zapłaciła i uczyniła to ze względu na wydany wyrok, podczas gdy świadczenie to było na podstawie prawa materialnego nienależne bankowi. Zarzucane Sądowi Okręgowemu przez skarżącą naruszenie prawa ma charakter procesowy (sprzeczność z art. 214 § 1 k.p.c., art. 214¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 4 k.p.c. przez nieodroczenie terminu rozprawy), a tego rodzaju uchybienia, nawet jeśli zostaną popełnione, niekoniecznie muszą przełożyć się na wydanie wyroku sprzecznego z prawem materialnym, czyli zasądzającego na rzecz przeciwnika w istocie nienależne mu świadczenie. Tymczasem źródłem szkody, której naprawieniu ma służyć orzeczenie uzyskiwane w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 424¹-424¹² k.p.c. nie jest uchybienie procesowe popełnione na drodze do wydania orzeczenia, lecz samo orzeczenie, postrzegane jako akt kreujący obowiązek spełnienia nienależnego w istocie świadczenia. W piśmie z 25 listopada 2025 r. skarżąca przytoczyła wprawdzie materialnoprawne okoliczności, które mogłyby przemawiać przeciwko trafności zaskarżonego przez nią wyroku, lecz nie towarzyszy temu wskazanie na adekwatne przepisy prawa materialnego, z którymi niezgodność wyroku miałby stwierdzić Sąd Najwyższy (art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 424⁹ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie zasługiwał na uwzględnienie, ponieważ r.pr. R. C. nie zawarł w nim oświadczenia, że koszty te nie zostały opłacone w części lub w całości.

[a.]